

idemq; locator declarauerat suam voluntatem, neque elegerat vtrum mallet, nec alteri, eundem fundum locauerat, vt constat ad oculum ex datis fidei iuramentis, & declarationis locatoris, & secundum eiusdem locationis alteri facta, & sic cessant omnino omnia contraria, resq; efficitur plana in fauorem conductoris per supradicta.

SVMARIA.

- 1 In re propria quilibet est moderator & arbiter, prae maxime cum ex hoc alteri praedictum non inferatur.
2 Prouidendus ad beneficium curatum vltra alia oportet quod literis sit praeditus.
3 Quotiescunque requiritur aliqua qualitas ad admittendum, vel excludendum aliquem in beneficio, officio, vel dignitate, illa qualitas debet adesse tempore acquisitionis, nec sufficit quod ex post facto interueniat.
4 Habilitas praecipue requiritur tempore, quo officium assumitur, & non tantum sufficit tempore acquisitionis officii, sed etiam debet esse a principio.
5 Eligendus virtute vltima voluntatis, vel alias ad aliquod officium requirens certam qualitatem, ea debet adesse tempore electionis, & non sufficit quod adsit tempore administrationis.
6 Beneficium quotiescunque ex fundatione, statuto, vel consuetudine, non potest dari nisi habenti sacrum ordinem, vel sacerdotium prouideri non potest alteri, quam habenti illum ordinem, vel sacerdotium.
7 C. de reformat. sess. 25. sacri Concil. Trident. adducitur in
8 Nemo iure quaesito priuari potest, sine ipsius facto, vel culpa.
9 Ex edicto propositione quidam contra actus vltro citroque obligatorius inter oppositores & electores resultat, quem tenentur electores praecise obseruare.
10 Data paritate votorum beneficium prouidendum est habenti plures qualitates.

CONSILIVM XXXXIII.

VAcante vicaria cuiusdam beneficii ecclesiastici, curam animatum habentis capitulum cathedralis ecclesiae, ad quod spectabat prouisio eiusdem vicariae, edicta proponi fecerunt cum certo termino omnibus se opponere volentibus, vt comparerent in eodem, ea adiecta conditione, vt oppositores deberent esse graduati in sacra Theologia, vel iure canonico: contigit vota canonicorum paria fuisse in duos oppositores, quorum vnus tempore prouisionis, & antea habebat praed. gradus qualitatem, alter vero minime. Sed in continenti paucis diebus elapsis post dictam prouisionem gradum requisitum consequutus fuit, postquam capitulum decreuit, vt praed. oppositores attenda qualitate suffragiorum docerent qualitates quas haberent, vt magis qualificatus vicariam conferrent, super quibus qualitatibus iterum capitulum sua suffragia emisit in praedict. duos oppositores. Rursus aequaliter diuisum fuit, quibus vnus causa ordinario delata fuit: dubitatur quis horum sit praefendus in assecutione huius vicariae? Respondi, quod data paritate suffragiorum praefendus est ille, qui tempore prouisionis habebat qualitatem gradus requisitam, illi qui postea eam acquisiuit, ex sequentibus fundamentis.

Primo, quia qualitas haec gradus, summe vtilis est animis fidelium curandis, vt patet, & ideo capitulum eam requisitum in suis edictis, vt etiam patet, idq; ponit recte facere, quia ad ipsum spectat cura ouium suae ecclesiae, atque convenientem pastorem loco sui eidem praepone, vt ex peditorem, atque aptiorem illum eligeret, decreuit vt prouidendus esset graduatus in sacra Theologia, vel iure Pontificio: in re autem propria quilibet est moderator & arbiter, vt in l. in re mandata, C. mandata. ibi. Nam suae quidem quique rei moderator atque arbiter. Prae maxime cum ex hoc alteri nullum praedictum inferretur, iuxta tradita per Octauia. Ca-

cher. decis. Neapolit. 13. per totam: imo fecerunt rem gratam Deo, atque pro sui exoneratione omnino conuenientem: cum t praedictum ad beneficium curatum, literis vltra alia oportet quod sit praeditus, vt in c. in cunctis, §. inferiora de elect. & in Concil. Trident. sess. 24. ca. 18. de reformat.

Cum t igitur haec ita se habeant iure de decimis extat, quod quotiescunque requiritur aliqua qualitas ad admittendum, vel excludendum aliquem in beneficio, officio, vel dignitate, illa qualitas debet adesse tempore prouisionis, nec sufficit quod ex post facto interueniat, ita probat tex. loquens in beneficiis in c. se eo tempore, de re script. in 6. est etiam bonus text. in l. 2. ff. de excusat. tutor. vbi Bartol. per illa iura notat, quod si aliquis impetrauit beneficium, eo tempore, quo non habebat legitimam personam, & quaestione pendente peruenit ad aetatem legitimam, tunc inspicimus tempus quo fuit electus, hanc etiam regulam probat Roder. Suarez allegat. 12. pag. 2. in medio. & Auendan. lib. 1. c. 12. prat. nu. 13. in vers. octauum est. & c. 23. nu. 7. & Abb. in c. post cessionem, nu. 10. de praebend. vbi Dec. num. 5. & 19. notat ex illo text. secundum communem intellectum, quod t habilitas praecipue requiritur tempore, quo officium assumitur & non tantum sufficit habilitas tempore acquisitionis officii, sed etiam debet esse a principio, per text. in d. c. se eo tempore: praecipue si prohibitio respiciat principium actus, vt in nostra specie quandoquidem in edictis cautum fuit, quod oppositores essent graduati: & quod qualitas requisita debeat interuenire tempore actus, & non sufficit quod postea acquiratur, tenet late plures allegans Pau. Paril. conf. 62. num. 36. & pluribus sequentibus lib. 4. & nos quoque latius probauimus supra conf. 1. nu. 15. ergo qui praed. qualitate gradus non habebat tempore oppositionis admitti non debuit, neque suffragis dignus fuit, sed tantum ille, qui tunc temporis erat graduatus, huic igitur conferenda est per sententiam vicaria praedicta, non vero illi, qui carebat qualitate requisita tempore debito.

Secundo t quia quoties aliquis est eligendus, virtute vltimae voluntatis (vel etiam alias) ad aliquod officium, requirens certam aliquam qualitatem ea debet esse tempore electionis, & non sufficit quod adsit tempore administrationis, vt ex d. c. se eo tempore, tenet Bart. in l. si usufructus, nu. ff. de stipul. seruorum. Sic etiam videmus, quod t quotiescunque ex fundatione, statuto, vel consuetudine beneficium aliquod non potest dari, nisi habenti sacrum ordinem, vel sacerdotium, tunc non potest prouideri alteri, quam habenti illum ordinem, vel sacerdotium, iuxta glo. in d. c. se eo tempore de re script. in 6. & gl. & ibi Doctores in Clem. vt hi qui, vers. annexis, de aetate & qualitat. sequitur Bonifacius in peregrina. legum partit. arum, verb. beneficium quaest. 3. in gl. conferendum in si. & Gregorius Lop. in l. 3. tit. 16. partit. 1. in gl. catorze annos. Roland a Valle conf. 74. nu. 59. ibi. Caesar Lambert. de iure patronatus, art. 29. secundae quaest. principalis, prima pars, secundi libri, & in hoc casu limitatur dispositio, c. licet canon. cum similib. de elect. in 6. quae habet sufficere, vt praesentandus, vel prouidendus ad ecclesiam parochialem sit aetatis idoneus, ita vt infra annum possit promoueri ad ordinem factum presbyteratus iure communi requisitum, vt non procedat quoties ex fundatione, statuto, vel consuetudine huiusmodi beneficium esset prouidendum illi, qui in actu haberet praedictum ordinem, tunc enim nisi illum tempore praesentationis vel prouisionis, re vera & actualiter haberet, illi prouideri non posset, & tene, vt praed. Doctores, & in terminis latissime plures allegans, ita resoluti dicto confil. 1. numer. 12. cum sequentibus, cum igitur haec vicaria iuxta contenta in dictis capitulis prouidenda esset, habenti gradum praedictum, necessario requiritur ipse gradus actualiter tempore oppositionis, vel saltem prouisionis.

Tertio

7 Tertio fidem comprobatur ex c. 5. de reformat. Sessio. 25. Sacri Concil. Trident. cuius verba sunt haec: Ratio postulata, vt illis, quae bene constituta sunt, contrariis ordinationibus non detrahatur. Quando igitur ex beneficiorum quorumcunque erectione seu fundatione aut aliis constitutionibus qualitates aliqua requiruntur seu certa illis onera sunt, in iuncta, in beneficiorum collatione seu in quacumque, alia dispositione eis non derogetur: Idem in praebendis theologalibus, magistralibus, doctoralibus aut presbyteralibus, diaconalibus ac subdiaconalibus; Quandoquidem ista constituta sunt, vt eorum qualitatibus vel ordinationibus nihil in vlla prouisione detrahatur: & aliter facta prouisio, subreptitia censetur: Idem probatur Sessio. 23. c. 4. de reformat. ad finem. Qualitas igitur graduum in Doctoribus & Licentiatibus in Sacra Theologia & in vtroque vel altero iurium, qui debent habere oppositores praedictam magistralium & doctoralium ceteraque qualitates sacri ordinis & aliorum ad praebendas aliaque beneficia requisite, necessario debent interuenire atque concurrere tempore oppositionis & prouisionis, iuxta supra dicta decreta Sacri Concil. Trident. Ergo idem in nostra specie ex identitate rationis dicendum est.

Nec obstat assertio contrariae partis dicentis, sufficere, quod praed. qualitas gradus superueniret tempore exercitii praed. officii vicariae; Quandoquidem ad id ipsum ea requiritur, quoniam respondemus, hoc tunc procedere posse, cum haec qualitas gradus a principio non requireretur. Attamen cum ipsa desideretur a principio, vt patet ex dictis, non sufficit, quod postea interueniat: praemaxime, quod si aliquo casu locum habere possit hoc allegatio, est in defectum alterius oppositoris, qui tempore oppositionis eandem qualitate non haberet; At vero cum sit alius habilis & capax a principio habens praed. qualitatem gradus, gradus nouus secundum prioris praedictum aliquod generare aut inferre nequit in iure iam sibi quaesito ad praed. vicariam, arg. l. final. ff. de pact. ibi, sed verius est, semel acquisitam sibi in se, sed in praesenti casu ex statuto, decreto atque edicto Capituli ius fuit acquisitum graduato tempore oppositionis & prouisionis, & per consequens oppositor non graduatus tunc temporis nullum ius habuit: Acceptio igitur gradus postea acquisiti nullo modo praedictare potuit priori, debito tempore qualificato: Nemo enim iure sibi quaesito priuari potest sine ipsius facto aut culpa, l. vltima, C. si contra ius vel utilit. public. l. id quod nostrum, ff. de reg. iur. & in cap. qua in Ecclesiis, de constitut. cum similib. id quod probat late Tiraquell. de vtroque retr. act. 2. part. gloss. 7. numer. 20. cum sequentibus, vbi ampliat & hanc esse communem opinionem, plura iura allegans, testatur D. Anton. Gomez in l. 40. Tauri, num. 30.

9 Ex edicti namque propositione quidam contractus vltro citroque obligatorius inter oppositorem actu graduatum & electores resultat, quem tenentur electores praecise obseruare, vt loquens in illa qualitate in edictis adiecta, quod digniori conferretur praebenda vacans, probat D. Molina de Hispan. primog. c. 5. num. 57. & Fr. Bartola Medina in sua instrum. confess. in declaratione 7. precepti diuini, §. 32. fol. 165.

Non etiam obest, quod oppositor non graduatus fuit admissus ad suam oppositionem ac per consequens fuit toleratus ab eodem Capitulo quod potuit a priori lege & conditione recedere, antequam ex ea alteri fuisset ius quaesitum, argumento l. si quis in princip. testamenti, cum similib. ff. de legat. 3. sicque obicit eidem oppositori non potest defectus gradus, cum fuerit a Capitulo admittus & in examine approbatus absque tituli gradus ostensione; Eius enim est destruere, cuius est condere; Capitulum igitur quod potuit praedictam conditionem

gradus sua voluntate in edictis adiecta atque requirere, potuit contrarium postea velle: prout fecit, antequam terminus edicti laberetur admittendo & examinando praedict. oppositorem, prout fecit absque gradu, praemaxime, cum postea breui tempore gradum consequutus fuerit, & quod quod parum distat, nihil distare videretur, &c.

His namque omnibus respondeo, Capitulum minime tacite neque expresse derogasse nec derogare voluisse praedict. qualitate gradus, maxima deliberatione adiecta, neque est in dubio hoc praesumendum, cum sapiat correctionem, argumento l. procepimus, C. de appella. l. sancimus, C. de testamentis, sed tantum simpliciter admittisse atque examinasse praed. oppositorem, sicut & graduatum, iuxta formam edicti: Postea namque ostendi debuerant tituli ceteraque qualitates oppositorum, prout ab eodem Capitulo fuit praecipuum, cum assignatione termini competentis, quo elapso apparuit ex actis, illum non fuisse graduatum tempore oppositionis neque prouisionis, sed post prouisionem, & postquam oppositoribus a Capitulo fuisset terminus assignatus ad probandas & ostendendas suas qualitates: quod fit, vt cum tunc ex actis patuisset, priorem oppositorem qualitatem requisitam habuisse tempore oppositionis & prouisionis, alterum vero minime, sed postea eam acquisisse, non debuit reputari pro legitimo oppositore hic secundus, neque ad suffragia admitti in praedictum prioris legitimi sui iuris ex edictis & per suam oppositionem sibi acquisiti ad praed. vicariam. Secundo respondeo, quod Capitulum, etsi expresse vellet derogare praed. qualitate gradus in edictis requisite, adhuc non posset in praedictum iuris graduato iam acquisiti, vt ex praedictis manifeste probatur: praemaxime, cum id non fecerit, tunc enim id posset iure facere, quando non esset alius oppositor graduatus, vel re integra antequam qualificatus iuxta formam edicti conpareret: sed admissio semel graduato & qualificato iuxta praedict. formam edicti, cum eidem per edictum simul cum sua oppositione fuerit ius acquisitum ad vicariam, vt docuimus, & electores teneantur praecise obseruare praedict. formam ratione contractus iniiti, vt praediximus, consequitur manifestissime, minime potuisse eisdem etiam id expresse facere; intendentes, quod nedum expresse, sed nec etiam tacite voluerunt eidem qualitatem derogare in fauorem non graduati debito tempore in praedictum legitimi & qualificati oppositoris: denique data paritate votorum, beneficium prouidendum est, habenti plures qualitates, iuxta tradita per Caesar. Lambert. de iure patron. l. art. 5. par. princip. 3. partis, lib. 2. num. 2. abbi, sed aliqua qualitate existente maiori in vno, quam in alio, qualitas facti illum praefert, & cessabit opinio, fol. 223. pagin. 2. colum. 1. in nouis; Rebuff. in tractatu, nominatio, quaestione 21. num. 46. & sequentibus pag. 256. col. 2. sed negari non potest, quin prior oppositor habeat plures qualitates, tum ex supradictis, tum quia in Sacra Theologia est graduatus, alter vero in iure Pontificio; Ille igitur huic praefendus est, vt in terminis probat Rebuff. vbi supra.

SVMARIA.

- 1 Prius agendum est de possessione, & postea de proprietate.
2 Pro annuis praestationibus alicuius iuris, maxime realit alicuius census vel pensionis pro aliqua re in signum subiectionis competunt remedia possessoria.
3 Turbare is dicitur in corporalibus, qui prohibet censum vel vestigal, vel redditus mibi pendit.
4 Privilegium amittitur per non usum decennii.
5 Plus creditur duobus testibus, affirmantibus, quam mille negantibus.

FFFF